

NASA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari“ Nar. Posl.

Predplata s poštom stoji 2 for. a seljaka samo 1 for. za cijelu godinu. Nazivlje 1 for. a seljaka 50 novč. za pol godine. Izvan Carovinu više poštarina. Gdje se najlo najmanje 8 seljaka to su voljni, da im list šalju svim skupno pod jednim zavojem i imenom, datat ćemo za 70 novč. na godinu strakom. Nosi se šalju kroz postarsku Nazivljenicu. Ime, prezime i najbližu Postu valja jasno označiti. Kona List nedođe na vrijeme, neka to jart odpravništva u otvorenu pismu, za koje se naplaća nikakra postarina, naspitav tarasa Reklamacija. Tko List prima i deži, ako je poštom, ga i plaća.

Izlazi svaki 1. i 16. dan mjeseca.

UREDNIŠTVO I ODPRAYNIŠTVO

nalaze se
Via S. Francesco-N. 4, U plane.

Pisma se šalju plaćena postarino. Vle-št, dopisi i drugi spisi štampaju sa ili u olovci ili u izradku, nitno prema svojoj vrijednosti i smislu ovoga lista. Ne- u olovci sa doplati neupotrebljiva. Olovna nepodajna i isto sukrone atrat naplaćuje mjesec u ovom listu. Dječica se plaća takoj po 5 novč. svaki redak. Oglasi od 8 redakih šalje 10 novč. a svaki redak svake 5 novč. ili u slučaju opotovanja po što se govoda odzvanik i odpravništva. Dopisi sa nazivljenicu, Uredništvo i odpravništva, osim izvanrednih slučajeva, nepotpisuju, nego putem svoje listarnice.

POZIV NA PREDPLATU.

Minulo je celihi osam godinteah, što se ovaj list štampa više u tudjini nego u svojem gradu. On je malen, ali je nekomu velik tram u oku, zato što ga mnogo ljudi čita i što bi rado, da se hrvatskomu puku pravica kroji i pomogne koliko je moguće.

Naka Sloga sama svjedoči, da nešto valja, kad se štampa u 1800 komadaha; ali dosta pitli i drugi ju novine po- hvališe.

Sasvim tim morali bismo biti prestati pisat ju radi mnogih težkih razlogah; nego nam u dobar čas priteklo u pomoć mladji prijatelji i obćarše svoju pomoćnicu ruku, dok „Sloga“ bude pravim putem hodila, u to će, ufano se, uvijek biti.

Tako će nam ju biti moguće na većem listu štampati većimi slovii, da se laglje čita, a cienne nepovisnjemo ni malo. List će izlaziti kako i do sad svaki koga 1. i 16. dana u mjesecu. Donsat će uvodne čljanke o našim domaćih stvarih, pogled po svijetu i ostalo kao do sad. U podlistku štampat će se „Razvod istrjijanski“ vele znamenito pismo za obćine istrjijanske, pisano pred 500 godinah.

Preporučamo svim rodoljubom. da nam dopisuju iz svojih krajevah po istini sve, što misle da je viedno. Štampat ćemo cijelo ili medju različitimi vjesti, kako bude prilicije. Molimo da se dopisi pišu na polovicu linije.

Predplata s poštarinom za cijelu godinu stoji samo 2 f., a za seljaka samo 1 f. Za pol godine polovicu. Izvan Carovinu za poštarinu više.

Ali ako se našje barem osam seljakah pod jednom poštom i voljni su pod jednim zavojem i imenom dobivati list, onda pušćamo za 70 novč. na godinu svakomu. Postu, ime i pridjevak valja jasno naznačiti. Ako tko nedobiva lista na dobn, neka se potuži u pismu nezapečaćenom i izvana napiše uz adresu „Reklamacija“. Za takovo pismo neplaća se postarine.

Novce netreba pošiljati u zapečaćenu listu jer je preskupo, nego se uzme postarska naputnica (Vaglia postale, Postanweisung), po kojoj je cijenije, a i mjesta ima na njoj dosta, da se napiše ime i vrijeme za koje se plaća.

Tko nam prvoga broja nevrati, držat ćemo ga za predbrojnika.

Uredništvo „Naše Sloga“
Via S. Francesco N. 4, u Trstu.

Pogled po svijetu.

U Trstu 31. prosinca 1877.

Velikih novostih neima. Kod nas u Austriji praznuju i parlamenti i delegacije. Samo što rade odbori nas i ugarski o vječnom nagodbenom pitanju. Neg ipak saboruju dva sabora, porečki

naime s ove i hrvatski s one strane Litave. Porečki se sastao 27. a hrvatski još 20. prosinca. Porečki bio je sazvan, da lošinjskim brodovlastnikom u današnjih nepovoljnih za brodarstvo okolnostih otvori pokrajinsku blagajnu kao garanciju, dokle vremena na bolje neokreću. Ali baš u ovaj čas čitamo iz Poreča brzoglavku, koju vell, da je sa- bor taj predlog odbio sa 13 proti 11 glasovah. Hrvatski pako bi imao ustano- viiti proračun za nastupajuću godinu, ali budući da vlada nije još gotova s predlogom, tako će proći sabor, neka joj bude slobodno krošiti dva tri li mjeseca po starom proračunu. U današnjih okolnostih tako biva u Beču, tako u Pesti, pa i same Delegacije su se prihvatile toga sredstva.

U Delegaciji da je Andrassy raz- vio podpuno svoju politiku naprama Rusiji, ali tom pogodbom, da nitko i nepisne, što je čuo. Zato se dakako mezna ništa o toj tajnoj izjavi. Nego se govori, da su gospoda delegati bili sa- svim zadovoljni, a ta gospoda su sve prijie, nego ruski prijatelji. Iz toga se vidi, kakva je u jezgri ta Andrassy- eva politika, te kako nas još može zaplesti u rat, koji bi bio po sudu svih pametnih i razboritih ljudi gotova propust Austrije.

Na veselje Hrvatah radi pada Plev- ne Magjari su udarili u takove prietnje, koje da nisu smiešne bile bi venma teške. Ti krsćeni Turci vele Hrvatom i svim ostalim u Austriji Slavenom, da sluga mora vezat konja, gdje gospo- dar zapovjeda. Po tom dakle govoru mi bi bili svi slugi i robovi, a Niemei i Magjari naši gospodari. Neka Magjari dobro promisle, što su rekli timi stra- nim riječmi! U ostalom Magjari još i sad mahnitaju za svoje diene Turke. Tako su onomadue u Pesti imali nekak turski pučki sastanak, koji se provrgao u skoru bunu tako, da su ministru Tiszi, jer nije htio primiti njihove de- putacije polupali okna te vikali „dole s njim“, pa da bi bilo svasta, da ne- bude stupila na ulicu vojska te u dobar čas raztierala te vikače i saveznike sta- klarah. Ministar Tisza da je odputovao u Berlin. Najbrže misli, da će Bismark promieniti svoju politiku naprama Ru- siji, čim ga vidi i čim čuje, koliko je sirota potrosio za nova stakla na svojoj ministarskoj palači.

U Franceskoj je dakle opel mir i sloga. Mac Mahon se podao. Republi- kanci su zadovoljni. Ministri hoće vla- dati sasvim po ustavu. Franceska da će i nadalje s daleka mirno gledati, što se na iztoku radi, dokle god joj nitko nestane na put u Sredozemnom Moru, a što će biti iz Turke i ujezihih evro- pejskih pokrajinalah, za to da nju malo glava boli. To je odgovor Engleskoj, koja već nezna, kud bi se bacila, da obrani Tursku od propasti, pak je bila postavila svoje nade i u novo francesko

ministerstvo, ali hadava. Engleska, da ustraši Rusiju, sazivlje prije svoje parlament, da tobože odluči, kako se ima držati naprama toj neumoljivoj tur- skoj proginiteljici. U to da se oruža u kupi vojsku. Ruski car Aleksandar, kad se prošlih danah povratio u Petrograd sa bojnog polja, da je odgovorio na te engleske prietnje zapoviedju, neka se digne nova vojska i metnu u red sve morske tvrdjave. Na svojem povratku da je rekao, da ostaje još mnogo više da se učini i podnese, nego li se do- sad učinilo i podneslo, ali da se uzdaje u veliku Rusiju, da će ona započeto djelo ipak srećno svesti. Tim neima nikakve nade ni miru ni primirju, koji bi turski prijatelji u ruski neprijatelji htjeli da se sklopi na svaki način. U Italiji promjenila se ministarstvo. Iz Italijoga svietra ništa nova. I tim dobar početak!

Na novu godinu.

Ovo je trideset godinah, što se je pisala četrdeset i osma. Onoga ljeta sve je kipilo u ovih naših stranah. Bilo je kako da strašna bura zapuše, koja će odnesti kužne uzduhe, a donesti čista zraka, bez kojega se zdravo ne živi.

Tamo od zapada sunčanoga, od Francezke zemlje, bile se prošule neču- vene nauke, da smo svi ljudi braća, da svak ima slobodan bili, da jedan zakon svih ima ravnati! Prema tomu bile je kmetliju ukiniti i srebro pravieho po- dieliti. Jos je jedna nauka učila, da svako plemo, što jednim jezikom pro- govora, ima svoje bili, pod jednom vla- davinom, pod jednom glavom. Trebalo je prema tomu narode ujediniti.

Kod nas je cesar kmetliju ukinuo, i pravo je učinio. Ali kod nas se je i to čutilo, da treba Hrvate pod jednu kapu spraviti, gdje bi sami sa svojim vladarom zakone krojili.

Što je sree čutilo, to je jezik go- vorio, to je pjesma pjevala: „Jos Hr- vatska ni propala, dok mi živimo!“ U kolu su svi Hrvati stare države: Bosna, Srbliji, Istrijanci i Dalmacija.“ Tu je grad- smu mnogo selo pjevalo; i Pazin grad- čuo ju je pjevati, i on ju je pjevao. —

Vendar je proteklo punih dvadeset godinah; dok smo dobili neke pravice. Premda smo pod različitim zakonii, ipak mi Hrvati u Istri imamo pravo birati svoje ljude, koji pomažu zakone stva- rati, imamo pravo u obćinah sami se ravnati, imamo najjače pravo svojih jezikom progovarati, i nam da oblasti tim jezikom progovaraju. Onaj mrženi Hrvat, onaj potišteni „Murlak“ i kako nas sve nazivaju, danas je narod po- stovan i od zakona branjen, a to nam je mnogo. Ali nam nije dosta, jer se timi pravieami još nismo posvema oko- ristili. Bogatiji i učeniji ljudi u zemlji

bili su i jesu Talijanci. Naši stariji pi- smeni ljudi zavlače na talijansku, jer su tako odgojeni; oni moraju biti ni simo, ni tamo. Mnoge zle godine rodile su u Istri silu odevralah, koji kmeta tisuću jače, nego prijašnja kmetlija. Ka- kovagod seprtljiva ruga se našim naj- sveštijim stvarim: Bogu i jeziku.

Kad smo to vidili i kad pravo ima svaki svoju reči, tad smo promislili, da bi dobro tebi robe u Istri učitelja dati, koj bi te u svemu podučio; i kako ćeš zemlju orati i kako ćeš sjenu sijati i prihod pobirati i koristno ga trošiti, kako ćeš u obćinske i zemaljske i cesarske sborove ljude birati, koji su ti zeljni pomoći: trebalo ti je ljekara, koji će te od zlih navadah odvraćati. Taj ljekar i učitelj je „Nasa Sloga“ svo- ve devetu godinu. Ona je odlučila od prvoga kraja, da ti pomogne do boljega življenja i da ti uzbudii svijest, staru tvoju hrvatsku dušu. I hvala Bogu za tolikimi godinama opeta se ponavlja pr- yanja pjesma, opeta se čisti kužan zrak tudjini donese. Istraii spoznajite, da je njegova ona zemlja, koju ore i poreze od nje plaća: Istran spoznajite, da se i nje- gov jezik ima poštovati; Istran uvidja, da slozna braća rujno vince piju, a nesložna ni volice hladne. Kad još bo- lje godine nastanu i hrvatski se kmet u Istri otrase onoga poganluka, konu je za zelju leće otačastvo morao zata- jiti, tada ćemo mi na svojem gospodari biti. Neka Bog da i mlada godina, koju navješnjemo, da brzo tako bude!

DOPISI.

Iz voloskoga kotara, 10. decembra.

Jedina dvorazredna skola u ovom kotaru, jest, kako jur spomenuli, u Lo- vranu. Do ljetos bila i ova dvorazred- nena. Pred desetak godinah bila je za Lovran posve dovoljna; jer je riedko kad-broj djece narasao preko 60. Ali sad, pošto su i ljudi gorani uvidili kor- ist škole, te polaze skolu djece, kojim je i dvie ure do nje, narasao je broj i preko 150. Tolik broj djece je zakonito i faktično prevelik za jednoga učitelja. Na drugoga učitelja nije se moglo ni misliti, dok se neobavi potrebna školska zgrada, pa se zato na zgradu sva skrb obratila. Soba u kojoj je dosad bila smješćena skola, nije bila prikladna ni za 30 djece, kamo li za 150; zato su prošle godine djece bila na tri odjela razdieljena, pa je svaki odjel zasebice polazio skolu. Nadležna školska oblast pozvala obćinu, da se za zgradu po- brine, i da se na to čim kasnije skloni obćina, darovala joj vlada liep dar od 800 for. s uvjetom, da u jednom ljetu gradnju započne. Obćinsko zastupstvo ovim znaatnim darom potaknuto, a k tomu osvjedočeno o skrajnoj potrebi zgrade, odlučii pozvati sve obćinare, da

svaki prema imanju doprinese za gradnju školske zgrade. A da bude svako manje odlučiti, da se odmjereni svota i u tri ljeta izplati može. Velika većina posve se dragovoljno toj dužnosti podložila, a i zemaljski naš odbor pokazao sklonim ovoj gradnji te je iz zemaljskoga fonda uzajmio obćini 2000 forinti. Zgrada je upravo dovršena, koji je izvana krasna, toli je i iznutra veoma shodno razredjena, te služi baš na čast Lovranu i vrijednim Lovrancem. Svaki, koj dodje i vidi na vratih grada onu velelepu zgradu, reći će: Slava Lovrancem — živili! — Jedva bila zgrada dogradjena pobrinulo se kot. šk. vijeće, da se najmanje drugi učitelj. Buduće se nije moglo dobiti drugoga učitelja, namještena je taj privremeno jedna izkusna učiteljica sa dotičnom učiteljskom plaćom.

Nemogu, da barem u kratko neopisem liepe svečanosti, kojom je spomenuta zgrada blagoslovljena.

Za svečanost bio odabran nedjeljni dan, za da i ljudih kmetske ruke čim više prisutno bude. Osam danah pred svečanost pozva veleč. gosp. Andrija Šterk mjestni plovani, sve župljane k svečanosti, da budu svi dionici veselja, kao su i dionici troška. Puk se odzovao u veliko pozivu svoga pastira, pa se crkva do 9. ure dubkom napunila. Medjutim sabrala se školska djeca u novoj zgradi narešenoj mnogobrojnim zastavama, kano kad se brod u more spuša. U 9 sati dođu djeca sa učiteljem u crkvu u smeste se u nje određenom mjestu. Prije svete mise izpjevalo se „Pridi Dušo Sveti“, a pod misom pjevala se ona poznata, ali ipak uvijek veličanstvena pjesma „Pred Tobom“. Po dovršenju sv. mise blagoslovi plovani, koj je i služio misu, propelo otdređeno za jednu školsku sobu. S istim propelom u ruci reče zatim njekoliko liepih i krepkih riječi i djeci i roditeljima. Djeci pokazjuć Isusa kano pravog učitelja i prijatelja, k Njemu ih pozvao, da ga slušaju, ođ Njega da će naučiti i moliti i poslušati i raditi i sve druge vrline i kripnosti — a roditeljima podviku, da nebrani djeci nasljedovati Ovoga uzor-učitelja, to jest, da ih ođ Njega neodvrću ni sablaznim svojim govorjenjem ni djelovanjem. Rieči bilo je malo, al su bile izabrane, pa se gdje-komu staren s njih oko orosilo.

Na to primiv jedan učitelj blagoslovljeno propelo zaputi se praćen dvimi sviećenosi k novoj zgradi, kamo polje i mnozina puka, velečasni gosp. plovani praćen dvimi mjestnim duhovnicim pomoćnici, uz asistenciju kojih obavljani bi blagoslov zgrade. U crkvi i kod blagoslova bio je prisutan e. k. kotarski predstojnik kano predsjednik kot. škol. vijeća, obćinski glavar sa zastupstvom.

Po dovršenom svetom činu progovori mjestni župnik kao e. k. kot. škol. nadzornik sabranom puku o koristi i potrebi škole. On reče po prilici:

„Hvala Bogu, danas smo obavili liepu i za Lovran velečastnu svečanost. Kano plovani govorio sam vam u crkvi o potrebi ove školske zgrade i o potrebi škole. Kano plovani blagoslovio sam danas u ime božje ovu šk. zgradu, a sad ću vam reć samo dvie tri rieči kano e. k. školski nadzornik.“

U svakom gradu u svakoj obćini dvie najpotrebitije i najprve zgrade jesu crkva i škola. Crkvi i školi, rekao bi, jedna je te ista svrha, — dobro duševno i materialno puka. Pa zato i vidimo u svih dobro uređenih državah, da obadvie uzporedno složno rade jedna drugu podpomagajuć. Prvi učitelji bili su popi i fratri u današnjih kršćanskih narodah. Dok su vlade malo ili ništa za škole radile, podizale je crkva i nize i više, a i najviše škole. Sva starija sveučilišća

erkvom su utemeljena, erkvenim imanjem dotirana.

Bog je stvorio čovjeka da ga pozna, da ga služi — da bude pošten i pametan i da se spasi. Put spasiteljni kaže mu: erkva naučajuć ga istine božanske, po kojih mu živjeti, a škola, rekao bi, kaže mu put i način, kako bi mu lakše preživjeti. Čovjek naučen i izobražen žive lakše nego neznanica. I najbolje zemljišće, ako se pusti neoddelano, slabo rodi, dapače škodljiva ga trava i bezkoristan plevel zaraste. Tako i najliepsi umni darovi u čovjeka, ako se neoddeluju, ostaju zakopani, bezkorisni. Djeca ako su i najdarovitija, bez škole i nauke priliečla bi divljioj tratinji, na kojoj sve raste — samo ne ono, što je dobro i plemenito.

Škola nije korisna samo bogatim nego i siromašnjim. Svim bez razlike je korisna i potrebna pa i samim poljodjelcem. Vazda su ljudi nastojali, da im zemlja što obilnije trud naplati. Mnogo su izkusali i mnogo toga i našli. Da nam je moguće razgledati, kako umni gospodari svoje zemlje obdjeljavaju i kako gospodare, mnogo bi toga i k nam prenieti želili. Što nam nije moguće razgledati u naravi, možemo naći u knjigah; jer vam ima knjigah, koje baš uče i kako valja kopati i kako valja sijati, kako ostala gospodarska djela obavljati. I kmetu dakle koristi škola; jer se i toga jur u školi stoto naučiti može, a više se može naučiti čitajući gospodarske knjige.

Od kolike koristi je zanatniku i mornaru neću ni spominjati, svi to znate. Ta čujete ne riedko, gdje vam ovaj ili onaj tuži i žali, da nezna čitati ni pisati, pa veli, da bi dao i velik dio svoga imanja, da mu je znati samo podpisati svoje ime. On cieni više nauk nego imanje. I pravo je. Imanje, kuća i brod mogu propasti, mogu se izgubiti, a nauk nikada.

Ali u školi neću se samo čitati, pisati i računati, nego još se djeca uče ređu i postulu, čistoći i drugim kripostim. Svakom zgodom im se spominju dobroćinstva, koja od roditeljah primaju, te se na ljubav i zahvalnost prema njim polieću. U školi se daje djeci nauk i odgojenje. Kako bi dakle teško griešio proti dobru svomu i svoje djece, ako se nebi pobrinuo, da mu dlete školu polatja!

No nekoi govore, da im upravo djeca gorja postanu, kad počnu hoditi u školu, kao da se u školi uče nepostulu, laz i druga zla. Ali nije tako. U školi se sije dobro sjeme, ali izvan škole sije neprijatelji kukolji, koji brzo niče i grki plod donasa. Kruh, meso i ostala hrana nam je korisna i tečna, ali ako bi uživao pokvarena žoludeca, i to nebi mu prutilo. U školi daje se djeci hrana zdrava i tečna, no ako dođu u školu pokvarena, neće im teknuti, kao što bi imalo.

Ako ćete da škola donasa plod dobar i obilan, tada skrbite i nastojte, da djecu sami zlu neprimete. Podupirajte učitelja, popitajte se više put za vaše diece kako se uči, kako napreduje. Opazite li kakvo zlo na djeci, gledajte ga odstraniti čim prije. Nepozabite da svo nastojanje ljudsko bez božje pomoći od male ili nikakve bi ostalo korisni: zato molite Boga i za svoju djecu i za učitelje. Danas smo s Bogom otvorili ovu školu, u ime božje smo ju blagoslovlili, blagoslovljen neka bude uvijek u njoj. Blagoslovljen neka bude trud učiteljah i učenicah.“

Zatim izruči govornik liepimi riečmi djecu učiteljem, da nastoje koliko obogatiti im um sa znanjem i umejem toliko da im nastoje oplemeniti srđee sa svakojim dobrom. Pohvali skrb obć. zastupstva, požrtvovnost puka, te reče

da će uložena glavnica u školi donasati velike koristi.

Spomenu zasluęe visoke vlade te pozva prisutne, da iz zahvalnosti uzkliknu živo Premilosťivomu Caru Franju Josipu, našto se svi dugotrajnim „Živio“ odazovu.

Spomenu sa zahvalnostju veliku skrb za ovu školu e. k. Namjestnika, zemaljskoga školskog Predsjednika, kao e. k. zemaljskoga školskog Nadzornika.

Nepusti spomenuti ni zasluęe e. k. kotarskoga kapetana kao kotarskoga škol. predsjednika.

Sa zadovoljstvom u srđeu, koje mu se na licu čitalo, puk se na to razidje, i tim ova liepa svečanost svršli.

Sad se radi u Lovranu, da se pri skrbli shodno mjesto i za žensku školu, te se nadam, da će im poć za rukom. Neka Bog pomože puku, koji se ovako liepo skrbi za dobro odgojenje svoje djece.

S. Z.

Iz Tinjanćelne na Lućinju.

Evo me, da Vam opet koju rećem o naših stvarih u ovoj obćini. Kad se je poslednji put zastupstvo biralo, bile su se obe stranke složile i izabrale 18 zastupnikah obćinskih.

Glavna se je izbralo onoga, koj je najviše obćevno; navlasito nam je sadanji glavar obćeo bio, da će gledati i svimi silam nastojati, da u Tinjanu škola bude hrvatska, jer nemože biti pravoga napredka, gdje se prvi početak neuču u materinskom jeziku; još je govorio, da će sva obćina lice promjeniti, ako on bude glava. I izabrali su ga zastupnici misleć, da će bit sve šestino, ako bude glavar Sestan. Ali se ljuto prevarismo. Sad govori oćito, da ne bude hrvatske škole, dok je on za glavara; sad nije govora o tom, da bi se škola gradila, ni obćinska kuća, ni ista. A naše krvi čovjek! Nije li to sramota!

Zavarana dječarija u pokvarenom talijanskom jeziku po večer buć i raznim pjesmami ljude uznemiruje. Putevi su zli, izjedeni, ostri. Cesta što ide u Sv. Petar već nije česti ni spodobna. Na grobih nije zemlja gdjejed ni pol metra debela. Tako muše stvari stoje.

U pet mjesecih jedanput je zastupstvo ali komadić komunalna sakupljena bila. Tu se je mnogo odlučilo, al malo ovršilo.

Odlučilo se je i to, da se razprodaju oni komadići komunalna, koji su ostali od djelitbe. To se je i učinilo. Komu sada idu ti novci; da li obćini ili pojedincem kmetom. Ja mislim, da kmetom, jer oni su se bili obvezali prama obćini svaki za sto forintih, kad je za djelitbu išlo, a onda se nije govorilo, da će se stogod u skupno ime prodati.

Pak ako i obćina uzme te novce, da sto dobra učini, vendar bismo radi znali, gdje su i tko jih ima. Jer čujemo da blagajnik, ili kasiir obćinski još jih nije primio u svoje ruke.

Opominjam ostale reprezentante neka budu ljudi od oka i neka paze, kako se obćinski imetak upravlja. Oni su puku odgovorni, a podestat mora izvršiti što se odlučilo. On nije kralj ni cesar, nego prvi med jednakiim. Kako reprezentanca izabere Petra, mogla bi izabrat i Pavla.

Tinjanći, pazite da se nebudemo polie morali pravdati sa novim poglavarom, kako se pravdamo s njim za nešto od prvoga njegovoga podestovanja. Završujem ovaj moj dopis obćenitom hvalom koja pravi našemu sadanjemu učitelju. Mi se tvrdo nadamo, da će njegovim dobrim načinom nadomjestiti u srećih naše djece, što jih prvi učitelj nije naučio.

Iztoćni rat.

Studen, snieg, led i ostalo svakojako zimsko nevieme neda ni Rusom ni Turkom, da' razviju svu svoju silu na bojnomo polju, zato sa rusko-turskog ratiška ođkad je palo Plevno neima baš važnih novosti. Samo vriedi da se zna to, da Sulejman-Paša nemisli više na rat s ove strane Balkana, nego da kani baciti svu svoju vojsku za Balkan, da brani Jedrenu ili Adrianopol, gdje se nadaju Rusom čim bude povoljnije vrijeme. Zato da već sad uzimie na cijeloj pruzi ili liniji. Carevićeva i Zimmermannova vojska, što mu sad prieli, krenut će tada za njim; samo da će je toliko ostati ov kraj Balkana, koliko je treba, da strazi tamo turske tvrđjave. U tu svrhu da već i dolazi iz Rusije silna sprava, što će rabiti kod obsiedanja tih tvrđjavah. Gurko pako sa druge strane već je sad osigurao sve balkanske prolaze, te se i on kreću pomalo preko Sofije grada u zabalkanske ravnice i dolinice, gdje je već ono trgao rućice, pa kao da će sad brati ljubice ili violice. Ni iz ratista u Aziji neima ništa nova, jer da i tamo vlada neobična zima. Samo se čuje, da je Muktar-Paša ostavio Erzerum, te spustio se u ravno polje. Nekoi vele, da je to učinio zato, da i njega nestigne Osman-Pašina sreća.

Neg ako tobože miruju donekle Rusi, nemiruju Srbi, Rumunji i Crnogoreci, pa Turkom svejedno pune sake posla. Srbi, ođkad su provalili u Tursku, već su se više puti pobili sretno s Turci, a baš sad stize glas, da su dne 28. poslje kruta boja oteli grad Pirot. Taj grad broji 17 tisućah dušah, od kojih da je 15000 kršćanah, a 2000 turske vjere. Na susret srbskoj vojsci da je izišao Biskup sa svećeustvom i sve kršćeno stanovništvo. I to je moralo biti veselje poslje 400 godinah muke i trpeža! Nismo još rekli, da su se već sastale ruska i srbska vojska, a tako isto srbska i rumunjska. Srbska i rumunjska vojska obsiedaju sad tvrđjavu Vidin. Srbi su i na jednom drugom mjestu, naime kod Raške, razbili Turke pod zapovjednićtvom majora Milojevića. I naši dićni Crnogoreci napreduju baš dieno. Onomadne su Turkom sa kopna potopili svojimi lumbardami dva ratna broda. U ovo petnaest danah imali su i oni više liepih uspjehah, pa i grad Bar toliko što još nisu uzeli. Kraljevina greka još uvijek miruje: ona misli najbrže doći na gotovu pogaću. I tim za ovaj put budi dosta.

Iz knjizice „Slavi e Italijani“

od L. VULIĆEVIĆA.

(Str. 80 i sledjeće).

Govorit mi je još o Josipu Mazzinu i na znanje dati njekoje reći, koje je napisao malo prije smrti. On je bio, da Italija pregazi Judrij, ali nije na to mislio, da Kvarner bude pakao talijanske medje. Ni Slovjeni ni monarhija habsburska neće se podvrći Mazzinu, ali je vendar dobro opetovati njegove reći povjestnoj i politiejoj konvontikuli u Primorju, neka znade, da se Italiji ni no sanja za ova mjesta. — „Otvorite Sestilo“ — govori Mazzini — pritisnite jedan šiljak na sjever Italije, na Paranu; udarite drugi šiljak tamo gdje Var utieo i zavijte tim Sestilom za pol kola; kad opišete taj polukrug, onaj šiljak, koji se bude zaustavio na utoku vode Soće, oznaćio je medju, koju Vam ja Bog dao. Do ove sa obalo govori i razumijte vaš jzik: preko nje neimate pravice“

Neznam jeli taj mudri čovjek, komu je pravica sveta bila, pišuć ove rieči, pomislio, da je od Judra do utoka Soće veći diel Slovjnah, koji bi se pobunili svagda, kad bi se s te strane htjelo ustanjiti Habsburku monarhiju, jer je ta monarhija njima potrebna. Mnogi reče, da bi Italija bila sigurnija, kad bi si oblast protoga do Planinah i do Kvarnara, ali ne imaju soli u glavi. A da drugi reče: ja bih bio sigurniji, da se moje

carstvo širi do Tagliamonta i Ečava vođe, što bi mogli oni odgovoriti i čim se brani? Ako je to pravica, to nam neostaje drugoga dokaz nego sila.

Alfoso La Marmora talijan, da mu para neima i junak na oružju pisao je: — Na Trst nikada nisam pomislija, ni čuda ni kasnije, jer ako i zanes, da je Trst po govornu i navadaj više talijanski, nego njemački, to je ipak ovaj grad poglavito trgovački vezan rad svoje koristi na Njemačku. A što je još više, ovaj grad okružen je pučanstvom slovjenskim i njemačkim*, koje neznaj i neće da zna stogod za Talijane, osim gdje se radi o trgovini, koju oživiti čim više moguće jednini i drugim dobri stoji, a ne treba da se prolajnu, promida su jim i ostal čim jim interesi uvijek različit. Da po sreći Trst pada pod Italiju, taj posjed bio bi za naše kraljevstvo sama teskoća i pogibalj sama*.

La Marmora nije stjepio Talijane, već jim je istinu govorio, jer za kraljevinu Talijansku nebi nego teskoća i vrlo volika pogibelj bila, da Trst ima. Taj posjed jo nemoguće i da Talijani znanom Trst i Primorje, svi bi narodi od sjevera morali tući se i krociti proljavati, da to natrag dohija. Latini nisu zaboravili svojih tradicija, a ni zato pak nesnijemio pustiti, da nam na vrata dodju i da zagospode.

Zelo njeiki, da se Austrija posvadi s Njemačkom i s Rusijom, želi se da se politička mreža čudno zaplete, nebi tako Italija zagospodila nad ovimi zemljama; želi se, da propadu Slojenci ovoga carstva, i vladari habsburgi; sasvim tim njeiki ljudi u Austriji vođe, da jih se nije volja nješati i preporučuju Slojencem neka mirni budu. Ali traba bašiti, a tko jo lijen, možo se i mora so zahvaliti Cesar ču naći boljih ljudi Ja uzimam, da se možo dogoditi i da će se dogoditi sve, što želo naši prijatelji: ja uzimam i što nije moguće, nalimo da Austrija sama reče Italiji, neka si uzme ove krajeve; sa svim tim Italija jih nebi imala uzeti. U Primorju većina je Slojencih, a ta većina bila bi još jača, kad bi morali glasovati svi Slojenci, što stanuju od mora do Alpa. Onoga dana, kad bi vladalac Austrije rekao, da pušću Italiji zemlje od Judra do Kvaruara, od mora do Alpa, Slojenci bi mu odgovorili plahošcitom (svobodnim glasom) gdje bi ga za stoga vladara izabrali

Franina i Jurina.

Ju. Dragi Franee, moj mali je neki dan slal od nekakek vampiri. Ča je to blago? Fr. To je blago kako jedan veli slepi miš i ljudem krv

sisa. Ju. To je vrag, potari ga sveti križ. Je l' te zveri pul nas? Fr. Provaj pitat tamo kade va Istroj, neka ti ki posudi sto šljivini, pak ćeš znat po interesih.

Kako da čuvaju gospodari vinograde i polja od mraza.

Od vajkada tuže se gospodari, da im svakogodišnji mraz u jeseni te u ranom proljeću, vinograde usjeve i zeleninu popali i uništi.

Mraz nastaje jedino po jasnih i čistih noćih, jer mu magleno i oblačno nebo preči, da se pojavi. U magleno doba nemože se mraz pojaviti ni li stvoriti, još manje uzdržati, jer mu vodene izparine, koje u zraku u podobi magle i oblaka nastaju, unište svaki trag; nemože se dakle u podobi leda ili sniega na zemlju spustiti.

Dogodi li se pako da mraz iznada zemlju pokrije, tad ga prva magla, koja zemlju i zrak ugrije, ožjera. Pod maglom i oblakom ne nastaje mraz i stoga, što zemlja toplimi suncanimi zrakami ugrijana, toplinu tu zraku vraćati nemože, a magla proslirajuća se po

*) Da od Boga nalješ La Marmora gdje su ti Njemci oko Trsta? (Prevod.)

zemlji, ovu kano topao pokrivač od studeni čuva, dočim čist i jasan zrak toplinu ožjera i vlagu očisti.

Unesrećen čovjek čestimi mrazovi, poče smišljati kako bi umjetnim načinom vlagu i maglu proizveo te sebi i marvi ono malo hrane sačuavao.

U Italiji, Francuzkoj i drugih južnih pokrajinah običaje poljodjelac, čim mraz zemlju prikrije, slamu i druge gorive stvari u vinogradih i poljah paliti, te tim nastavim dimom mraz tjera i ništi. Mislimo da bi se imao i naš poljodjelac, podučen već čestimi nesretnimi izkusivi, ovog umjetnog sredstva latiti.

Takovog sredstva imade više vrsti, nu nam je do toga da pronadjeimo najkladnije i najjeftinije. U naprednih zemljah pale se patrone, proizvodjajuće množinu dima, koji se poput magle po zemlji vuče te mraz malo po malo ništi.

Navedene patrone sastoje od pilotina silnitra i katrama (theer) i daču se lahko zapaliti i prenasati.

Patrone su obično palac i pol debele, stopu i pol dugačke, nalice svieci; goreći proizvodjaju silu dima. Po iznasteljnu (Neslesu) narvaše jih Neslesovimi patronami. Ove se polože u vinogradu jedna do druge po duljini. Čim prva zgori, zapali drugu susjednu, a svaka sledeća bližnju, te se tim načinom vije dim više satih bez ikakvog čovječjeg sudjelovanja.

Najbolje je svakako da se u istom vinogradu na više mjestih patrone zapalo u isto doba; palenjem se započne na onaj strani, odakle vjetar duva, nu pri velikom vjetru ne valja započeti, jer bi silan vjetar brzo dim uzdigao i raztepao.

Jedna funta takovik patrona stoji 10 novčica. Bude li se svake godine u nepogodno doba mraz pojavljao, te svaku nadu siromašnom gospodaru uništio, tad će se morali poglavari pojedinih obćinah na obćinske troškove pobrinuti za način, kojim da se nesretnomu gostu na put slane.

M—6.

O uzgoju franceskog ljuljka

(pahovke, ovesnice, avena elatior, fran. zalgras).

Ova trava dobila je odtuda ime, jer se je od najdavnijih vjekoval u Franceskoj najviše sijala i njegovala. I kod nas takodjer raste (narod ju zove pahovka ili ovesnica), nu većim dijelom divlja.

Ova je jedna od najplodnijih košnih travah, jer joj stabiljka obično 3—4 stope (95 c. m. do 1 m. 26 c. m.) visoko naraste, zatim možo na jednom mjestu 9—10 godina uspijevati, dalje u pramljeću prije zazeleni nego Talijanski ljuljak i napokon poslije svake kositbe odveć brzo poraste te je osobito ondje shodna gdje se hoće mnogo krme dobiti. Naprama ovim velikim prednostim ta joj je mala pogriješka, što joj nejednako sjeme sazrieva, prerano otvrdne, zatim što govodčetu slabu prija radi žulka kusa. Ali ovo posljednje nije pretežno, jer je za konje izvrstna krma.

To (zemljiste). — Ova je trava i tim osobito vrijedna, što najbolje uspieva na suhijh tlih, n. p. na umjerenoj pjeskovitoj ilovači, gdje većina drugih trava ne raste. Dapače i na suhoj pjeskulji daje velik prihod, ako je isti dostatno obradjena i gnojna.

U obće prija joj dobro, plodno tlo. Samo na jako mokru, močvarnu i barovitom tlu nikada ne uspieva, pošto je vrlo čuljiva prema mokrini.

Kad se pazi na te odnošaje tla (zemljista), možo se uspješno ova trava rabiti i za sjetva livada, a osobito ondje, gdje se više gleda na kolikoću siena nego li na kakvoću.

Obdjelovanje tla. — Budući da ova trava brzo i visoko raste, zato treba za

njezino korenje tlo dobro i duboko prerati (najmanje 16 c. m. — 21 c. m.).

Sjetva. Franceski ljuljak sije se o-maške (rukoni) na jutro 5 kilograma i 60 dg. do 6 kilograma i 72 dg. (10—12 ž); siju ga i u redovih, tada se prištedi mnogo sjemenja.

Ovaj se zadnji način rabi, kad se hoće rečena trava uzgajati za sjeme. Nu većim dijelom sije se ova trava pomješana i to sa drugimimi dobrimi travami i vrstimi djeteline. U savezu sa ovom posljednjom, veli se, da prerano otvrdne, prije nego li je djetelina dorasla kositbi. Zato je neobhodno koristno, ako se smiesu ove trave i djeteline pokosi 14 dana prije nego li obično.

Naprotiv bih ovu smiesu preporučio dragom bratu i prijatelju poljodjelcu, da ju kosi i podaje svojoj stoci u zelenom stanju i to zato, što ova smiesu ublaži nadimanje (nadutost) govodčeta, pače još više, nego li druge trave, rabljene za ovu svrhu.

Zetva ili kositba. Ovu travu valja kositi onda, kada su se dovoljno razvile metlice, dakle nešto prije cvatnje. Sieno, ako je za ove dobe pokoseno i dobro spravljeno, rado ga ždere govodče. Ali, kako veli Sprengel, nevalja kravam dati inače, već usječeno t. j. u spodobi sječke.

Na jakoj i dobro obratjenoj zemlji možo se sa jednog jutra dobiti 36 centih siena.

Što se pako tiče kakvoće, ova je trava medju svim gojenim travama najmanje hraniva, budući da, kako veli Dr. Volf ima medju 100 česti samo 46.4 hranivih.

Kako drugi vele, hranivost joj je trećinu manja (slabija) nego li englezskog ljuljka. Ali ovu slabocu nadoknadjuje predosta dvostruka količina prihoda.

Ova trava duže doduše mnogo sjemenja (5 cent. na jutru), ali — kako gori napomenuh — ne sazrieva u isto vrijeme, zato se ima odmah zeli, čim je veći dio vltata dozrio, jer bi se inače izgubilo ono, što je prezorilo. Bio zdrav! N. Vezlić.

Basne.

1. Bojak bju zveri sisavice, Protu njim su ptice kritalice. Stepi niš jih iz kutića gleda. Kukavac je, tuć mu se neđa: Nego ga je nesreća nosila K onaj strani, ka bi predobila: Pak med niš kaže da je miš. Med pticama da je tić golis. Oboji su valje to spoznali. Stukli su ga i tja odagnali Govoreći: To je stara hulja, Dajte mu jih do svetoga ulja.

Puna vam je Istra takovih junaki: To su slepi miši, to su šarenjaki! Kad vam pomoć treba kod prilike prve, Spoznat ćete lahko, da su niš ni mrve.

Neuká Nauka.

Ako drvo ne ča da rodi voća, a ti od granaoh do žilah koru malu zareži nožem. Ili pako razturi ponešto grane, da se malo savija i padoći joj kakvom palicom (štapom) ili napokon ometaj ili sveži granu ili stablo žicom ili špagom, da na onom mjestu kora odoljati ne možo.

Proti gnjiloci grozdja

savjetuje neki izkušani gospodar sledeće: Ja uzmem duboku zdjelu, ulijem u nju dva polića (oka) vode, 10 žlicah žganice (rakija), 12 žlicah vina 12 žlicah octa, rukomom koinu, da drži posudu pod pliesnjivim grozdjem, drugomu dajem u ruku gubu dobro u posudi namače i s njom svaki pepelnati ili pliesnivi grozd pero i opera. To je trajalo tri dana. Za sve pliesnivo grozdje trebalo je 13 okah vode, 1 oku žganice

i isto toliko vina i octa. Treći dan idem gledat i nadjem, da oprano grozdje nije više pliesnivo, već da je čisto i svjetlo. Tako mi i dozori, pa sam pridjelo 18 ćaharah mošta. Nitko o mojoj oklici, akoprem mnogi ima više trosvoja od mene, nije toliko mošta imao. Škoda samo, da je rečeno iznašaćo prokrsno došlo na svjetlo. Ja sam svojim susjedom ovo vrućvo vruće prepogorilo, ali ovi „neverovani Tomasi“ su se izgovarali: „no imamo kad, to je djelo nepričljivo, ima dosta drugoga posla itd.“, pa su volili škodu trpiti. Kada bi pako pomislili, da se svaki trs mora okopati, obratiti, privezati, od pregnutih i škodljivih mladica očistiti, spoznali bi lahko, da bi jim sa i ovaj zadnji trud izplatio, to jest, da bolestno grozdje, koliko je moguće, oslobode od bolesti i u pravi čas izliče. Ali koji si ne da ništa dopovedati, za njega ne ima lieka do vieka.

Čadjo (saje) šiek za ushvu živinu.

Comorika, duhan, živa (živo srebro) i mnogo drugo stvari, kojimi se pri živini usi pragne, mogu biti škodljive. Neki gospodar izkusio je, da čadjo, koje dimunjiar nastraže iz dimnjaka i peći, protjeraju usi bez svake škole. U tu so svrhu nabere čadja u prilidan sud, pa se poljui s toliko vode, da se možo napraviti erovkastu čadjavicu, kojom so izpiro usiva živina ili pak češlja. Poslje toga opera se čistom vodom.

(Pitke Nov.)

Otrov za miševa.

Najpreporučljivi otrov za miševa i štakore jest tako zvana *moroku kapula* (scylla marina, Meerzwiebel). Ovo se sriedstvo toliko više preporučuje, dočim nijednoj drugoj životinji, kao što mački, psu, svinji itd. neškod i jako so cieniu prodaje. Te moroke kapule, koje čes lahko naći u svakoj apteiki (specijarijati), uzmi na priliku ¼ funta tisu sribane, predno joj ¼ funta drobno razsekanu slaninu te kakv-ti četiri sake (pesti) muke. Ovo smiesu šano ukup peći u tiganju litri suri dok postanj testo; kad se ohladi, razreži na komadiće i metni onud, kad se miševi ili štakori drže, pak budu stalna svi će doskora poerknuti.

Da govoda i konje od muhah očuvās,

nije ti laglje i bolja stvari, što oprati je, kadkod treba, pelinovom vodom. Ima još i drugih sriedstavah ili načinah, da so to postiguo, kao n. p. ako se blago sušenom enijom (štracom) u ribju mast umućenoma po živodu dobro oriba, nu jer ribja mast smrdi i dosti je draga, zato se preporučuju ribja voda.

Poljski puževi jako so škodljivi.

Iskustvo, koje so je napašno učinilo sa 12 poljskimi puž, dokazalo je, da jedan puž, koji tež preko 125 miligramah, poguta u jedan dan 140 miligramah više ili rastline, dakle 15 miligramah bilja, nego li on sam tež. Iz toga svaki lahko vidi, kako veliku škodu nanša polju ta živina, koja je isto vrh toga veoma plodna, jer jedan sam puž u vrijeme nekoliko tjednah iznese oko 400 jajah. Po ovom računu, tisuća puževah u jednoj samoj se godini pomnožiti možo na 500 milijunah. Najveći neprijatelj puževah jest kos i skvorac, zato bit ča dobro, da gospodari štede ova dva tića.

Književne viesti.

Poziv za sabiranje hrv. narodnih pjesamah.

Svim rodoljibom hrvatskim.

„Matica hrvatska“ nakunila je izdati velik shornik hrvatskih narodnih pjesamah, pak je već dosle bila toliko sretna, te je stekla što poklonom od plemenitih rodoljubah, što kupom ogromne širlike malno sa svih stranah našega naroda.

Matici je njezina predsjednik presvietli gospodin Ivan Kukuljević poklonio sve sroje širlike narodnih pjesamah, izmedju kojih i cietu Tomasevov širku, u kojoj ima do 300 pjesamah iz Dalmacije. Kad so k tomu pridoda cietla širka Pavlinovičeva, koja je sabraua po Bosni i Dalmaciji i ima do 1400 malne samih ženskih pjesamah i liepa širka Ljubičeva s otoka Hvara, onda možemo reći, da je Dalmacija dostojno zastupana. Imademo iz Like širku Marjanovičevu i još jednu manju, u obnavdu do 200 pjesamah. Imademo iz gor-njo krajine širku Rakovčevu i žumberčkih pjesama dvie širke. Od štokavskih imamo

svaki nju la i u ti podlo: kazao zema: forinti je izv shodn Lovra koj d veleli cem - boraviti. Biti će još stotinu pjesamah po narodn...

Pozivljamo sve plemenite ljude naroda hrvatskoga, da nam pomognu sabrati ovaj ured...

Da svatko znađe, kako želimo da budu pjesma sbraniše, molimo neka se pazi na ove stvari: 1. Prvo je i najglavnije: neka se pjesma...

4. Uz pjesme, osobito junačke, ima puno sviećoputa po koje pripraviti. Neka sabiratelj i mlogazaboravljiva upitavati, ima li ob ovom dogo...

6. Molimo sabiratelje, neka nikada i n predstakada no zaborave zapisati, gdje se pjesma vieća, pjeva i tko ju je kazivao. Ako je od jednoga...

Kako se žitalo u „Vienca“, sa svih se dvie strane prijavljuju „Hrvatskoj Matice“ moar...

čujemo osobito našim čestitim svećenikom, kad već moraju trošiti za knjige, neka troše za svoje hrvatske, jer će tako i narodnu književnost promicati i veći korist i slast iz čita...

Kod g. H. Lustera, tiskara i knjigoveže u Seznu, izasla je za djelo koje prekrasna moilitvena knjiga pod imenom Zaručnica Isusova.

Od početka nove godine izlaziti će u Zagrebu gimnastični ili tjelovježbeni list za silikami pod uredništvom St. Hajdenka, a pod naslovom Hrvatski Sokol, namijenjen svim prijateljima zdrave duše u zdravu tijelu, a najma učiteljem i učiteljicam, koji se haš dužni po zakonu razvijati i gojiti gibkost tiela poverjone im u školi djece.

G. Velimir Gaj pozivlje za predplatu svoje najnovije knjige Balkan-džvan, koje će govoriti pounavje o Bosni i Hercegovini. Knjiga se neće prodavati u knjižarnicah. Upisano joj je elena ili koja će po izlasku poskočiti. O Bosni i Hercegovini svi rade čitavo, zato ovo lijepe prilika, da ji ih opet u dahu propustu...

Različite viesti.

Nj. vel. Cesar izrazio je svoje visoko priznanje ovdaznjem slavonskomu političkomu društvu „Edinost“ što mu je dne 4. pr. listopada u javnoj sjednici izjavilo svoju vjernost i odanost.

Podlistak. Očekivati sine od prijateljske ruke do zadnjega časa Inavod istrijanski, ali ga nedobismo. Drugi put počeo čemo ga štampati.

Tako valja, to je hvato vriedno. Došla nam je vijest iz Boljunštine, da je novi glavar, Josip Durčić, u sporazumku sa občinskim zastupstvom, to odlukom ondašnjeg školskoga občinskoga vieća, sveo miš materinski jezik za poluku djece u občinsku učionu (školu). Dokaie se pod puvšnjim glavarstvom talijanskim jezikom djece sasna hrvatska podučavahu, bili su podatec statistični o osipljeni nake uprav nikakvi. Uхват nam je da će u buduću, najino ako se, kao što čujemo da hoće, promieniti učitelje, znalci i ona naša djeca hrvatski pravo pisati, dobro čitati i točno računati, čega do sad žalibože nebijasje. Za skolu u Boljunu trgu i za skolu u Sušnjevici poslano je kotarsko školsko vieće 46 knjigah i od njih 42 knjige hrvatskim a 4 talijanskim jezikom pisane.

Pregledatelj občinskih računah u Kastvu. Imenovao je neki Kijder, da pregleda občinske račune u Kastvu. Drugi put stogod više o tom.

Koparski poslanik. Neki dan izabirno se u enbor. Izabrali su gosp. Babuđera ravnatelja talijanskih skolah. Čujemo da je to u nama glavna i da pozna i poštuje naš hrvatski jezik.

Istrijskano soline u god. 1877. Ministarstvo financijah bilo je odredilo, da koparske soline inavdu u god. 1877 proizvesti 77,900.46 metričnih centih biela i 8,665.40 tamne soli, a piransko 192,000.54 met. centih biela i 21,334.40 tamne.

Radiše se je od 1. maja do prve polovice septembra; ali radi neprestanih dažji nije se moglo proizvesti onoliko, nego se je proizvelo 21,517 m. centih manje.

Koparsko društvo potegnulo je 57,780 for. 41 novč., a piransko 134,925 for. 65 1/2 novč. Odračunavši troškove, što je ostalo, pripada polovica gospodarom inavdu, a polovica soinarom, kojih je u Kopru sa ženami i djecom do 800, a u Piranu do 3600.

Slavi o Italijani dal Judri al Quarararo. Pod tim imenom štampao je nedavno u Trstu gosp. L. Vullievici knjizicu od 90 stranah. Ina u njoj za nas mnogo znamenitoga. Osibao je krepko Talijane i brani svim zarom srea Hrvata u Istri. Drago nam je, ako je gosp. Vullievici primio na se list mučeničelva, jer sudelo po onom kako je pisao

pred malo godina. u nas u Istri, nebismo vjerovali da im to njegova knjiga, kad nebi na njoj bilo imena Vullievieva.

Štalsalac hrvatskoga sveučilišta, kro čitano u „Hrv. Učitelju“, ina upisano za prvi zimski tečaj tekuce godine ukupno 334. Od ovih ima 60 na fakultetu bogoslovnom, i to 22 redovita, a 38 izvanredna; na fakultetu filozofskom 46, i to 40 redovita, a 6 izvanredna; na pravoslovnom 237, i to 210 redovita, 27 izvanredna. Napram prošlog god. umozio se broj štalsalaca za 61. Svakako liep napredak u prvom početku, kako se ne mogu i gdjejoja starija sveučilišta podičiti. A što bi tek bilo, da Cislajtanija nastavlja zapriekah djakom iz Dalmacije, Istre i Krašnje, dočim im neuzavje izpita na našem sveučilištu položenih, ali se nadajmo, da će se i ta i ta propozna doskora odstraniti.

Pregled tržišanskoga tržišta. dne 27. Decembra 1877.

Table with columns for various goods like Vasač primorski i ugarski za 100 kg, Kafa, Rio pobur, Cukar, etc., and their prices in different currencies.

Ték Novacah polag Borse u Trstu od 16—31. Decembra 1877.

Table with columns for gold and silver prices (Caribak, Napoloni, Litro ster., etc.) and their market values.

LISTARNICA. P. n. g. M. Pivčeviću, Gata: Ovaj go-spolin noće vam poslati naručenu mu stvar, pošto ju Lloyd radi p...gibelji neprima.

Advertisement for VAPNA (Cement) and OPEKAH (Bricks) with contact information for E. Eschera and P. V. Ferrari.

Advertisement for OGLAS (Notice) regarding property or legal matters, mentioning Franjo Jereb.

Advertisement for Franjo Jereb's engineering services, including pumps and mills, with contact info in Trieste.